

Nezisková organizace Mezinárodní vězeňské společenství (MVS) pomáhá ve vězeňství 13 let. Jejím cílem je pomoc všem, kterých se dotkl zločin od vězňů až po oběti trestných činů. Své projekty organizuje ve věznicích i mimo ně. Velký prostor věnuje péči o rodiny a děti vězňů. Včasná pomoc a péče o ně může zamezit tomu, aby děti pokračovaly ve stopách rodičů, kteří páchají trestnou činností. Zmapovat potřeby dětí vězňů má za cíl také výzkum, na kterém se MVS podílí s Masarykovou univerzitou Brno. Více o projektech i výzkumu v rozhovoru s Gabrielou Kabátovou, zakladatelkou a ředitelkou organizace.

Čím se vaše nezisková organizace přesně zabývá?

MVS je křesťanská nezisková organizace, která má v hledáčku svých projektů oběti trestných činů, vězně, propuštěné, rodiny vězňů a zejména jejich děti. Na 20 projektů poskytuje individuální a skupinovou přípravu na propuštění, postpenitenciární péči formou osobního mentoringu a setkávání v našem klubu v Praze, oběti i pachatelé profitují z projektu restorativní justice, který probíhá uvnitř věznic, děti vězňů dostávají vánoční dárky jménem svého odsouzeného rodiče, na tento program navazují dětské kempy a klubíky, stejně jako profesní rozvoj dospívajících dívek formou mentoringu, nebo setkávání pečujících osob. Pro MVS pracují více než 2 desítky zaměstnanců a 400 dobrovolníků. MVS spolupracuje s téměř všemi českými věznicemi. Je zakládajícím členem Asociace organizací v oblasti vězeňství a členem zahraniční organizací. MVS je také členem zastřešující organizace Prison Fellowship International, která pracuje ve 120 zemích světa a je největší mezinárodní dobrovolnickou organizací v této oblasti.

V čem vidíte vy největší problém, že se mnoho lidí do vězení opakovaně vrací?

Problém je nejen náš, ale téměř celosvětový. Vězeňství přináší výsledky tam, kde se s odsouzenými dlouhodobě pracuje na tzv. specializovaných odděleních věznic. Pokud vězeň nemá odbornou péči, ani osobní motivaci a jen je systémem uveden do stavu apatie, vrací se rychle zpět, protože se odnaučuje schopnosti postarat se sám o sebe, rozhodovat se, používat sociální strategie, bez kterých nelze na svobodě být. ČR je specifická velkou délkou trestů. V tom obsazujeme v Evropě druhé místo. Pro adaptaci po propuštění je přílišná délka trestu znevýhodňujícím faktorem.

Vaším nejznámějším projektem ve věznicích je Vězňova cesta. V čem spočívá a jaké má výsledky?

Vězňova cesta je poměrně novým projektem, běží 4 roky. Patří mezi projekty tzv. přípravy na propuštění a restorativní justice, jakkoliv se jedná o studium Markova evangelia. 8 týdenní kurzy jsou určeny vždy pro 12 účastníků a vedou je naši lektori, nebo kaplani věznic. Výsledky jsou velmi slibné, jakkoliv 8 týdnů nemůže změnit charakter člověk, může alespoň otevřít oči pro nové vidění světa i sebe, nebo přivodit touhu i sílu změny. Právě stereotyp a beznaděj jsou faktory, které nevedou k desistenci, tedy ke změně chování. Projekt je mezinárodní a jeho obsahem je i 16 videí, ve kterých hovoří vězni z celého světa. Je to projekt inspirativní. Ve věznicích snižuje míru agresivity. Pracuje také s přijetím viny a touhou napravit, co se stalo. Většinou jsou na kurzy dlouhé čekací listiny, je opravdu velký zájem.

Jak fungují vaši mentoři při doprovázení propuštěných?

Mentoři pracují na peer úrovni a jsou tzv. profesionálními přáteli propuštěných. Vztah důvěry navazují mentoři již uvnitř věznic v rámci přípravných kurzů. Je známým faktem, že propuštěný člověk nezvládá sám první dny až měsíce po výstupu z výkonu trestu a potřebuje pomoc buď příbuzných, nebo neziskového sektoru. Naši mentoři většinou klienty i vyzvedávají před věznicí a pak je provázejí nesmírně intenzivně krok po kroku na svobodě tak dlouho, jak jen klient potřebuje pro své

osamostatnění. Je třeba velké trpělivosti ze strany mentorů, kteří se snaží nejen o praktickou pomoc, ale i o to, aby propuštění viděli sebe, jako hodnotné, ne bezcenný odpad. Vězení podlamuje sebedůvěru, bez které se nedá nastartovat nový začátek.

Co nejčastěji potřebují za pomoc lidé, kteří vycházejí z vězení na svobodu?

Vězení napřed odnaučí vězně, aby byl iniciativní, protože jen poddajný vězeň, je zvladatelný. Na konci trestu ale náhle řekneme odsouzeným, že teď se musí o všechno na svobodě sami postarat, náhle se má vězeň stát ze dne na den iniciativním, ale ono to najednou vůbec nejde. Pokud nečeká rodina, je nutné předem zajistit vhodné ubytování a pomoc s hledáním práce.

Propuštěný člověk má někdy naspořených pár tisíc korun, ale většinou to nepokryje ani první měsíc na ubytovně. Někdo vychází ven jen s penězi na cestu do místa bydliště. MVS pomáhá klientům najít zdroje pro ubytování a stravu a například léky, oblečení na první měsíce, než přijde práce, nebo dávky hmotné nouze. První dny jsou opravdu velmi těžké a propuštění mají tendenci situaci nezvládat, vzdávat a vracet se například k návykovým látkám ve velkém tempu. Někdy i touží po návratu zpět do věznic. Je překvapivé, jak malé částky a jak v podstatě malá péče stačí k tomu, aby se člověk uchytil. MVS dotuje své klienty podle jejich potřeb. Nakoupí klientovi potraviny, obleče jej, pomůže mu orientovat se při hledání lékaře, nebo v dopravě. I takto malé věci pomohou zastavit kruh recidivy.

Proč je podle vás důležitá pomoc také rodinám vězňených?

Rodiny jsou trestány spolu s pachatelem. Ne sice výkonem trestu, ale propadem ekonomickým a sociálním, stigmatizací apod. Většinou rodina o jednom platu neudrží bydlení a i s dětmi se stěhují na ubytovny a jiná méně vhodná místa. Dětem většinou velmi chybí rodič a projevuje se to zhoršeným chováním ve škole, zdravotními a psychickými potížemi. Rodina je jednou z neviditelných obětí zločinu. Péče o tyto rodiny by měla být samozřejmostí. Jedná se o rizikovou skupinu, která je ve velkých těžkostech a neumí se často sama o sebe postarat.

Společně s Masarykovou univerzitou v Brně pracujete na výzkumu Rodičovství za mřížemi, co je cílem?

Tříletý výzkum Rodičovství za mřížemi se u nás prvně zabývá tzv. wellbeing dětí vězňů a mapuje jejich specifické potřeby. Doposud u nás ještě takový výzkum nebyl a jsem ráda za zájem MU a naši možnost iniciovat tuto potřebu. Po zveřejnění výstupu přijde na řadu psaní metodik pro sociální pracovníky, ale i další odborníky, jak s těmito dětmi zacházet. Děti jsou samozřejmě i samy ohroženy a je tu nebezpečí, že budou pokračovat v kriminální dráze rodiče. Proto je třeba je podchycovat, nepodceňovat jejich značné problémy a vytvářet pro ně specifické podmínky rozvoje, které sníží tato rizika.

V Brně a v Praze vedeme svépomocné skupiny pečujících osob.

Andělský kemp-letní tábor pro děti



Klub 2 Ryby



Gabriela Kabátová

